
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

טיפול ושיקום עבריינים - 61207

תאריך עדכון אחרון 03-09-2017

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: קרימינולוגיה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר רונן זיו

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: Ronenzivuc@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: 16:00-18:00

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס סוקר את ההיסטוריה של הטיפול והשיקום במערכת הענישה ואת הידע המדעי העדכני הזמין לחוקרים ולאנשי שטח בתחום. בפירוט, הקורס מציג את הגישות הטיפוליות המאומצות על-ידי מטפלים בארגוני תקון (גישה פסיכודינמית, התנהגותית, למידה חברתית, קוגניטיבית, קוגניטיבית-התנהגותית, משפחתית). בנוסף, הקורס מציג את שיטות הערכה וסיווג עבריינים המקובלות, ואת מסגרות העבודה המכוונות את אנשי שטח בתכנון והטמעה של התערבות אפקטיבית. חלקו האחרון של הקורס סוקר את אפשרויות הטיפול הקיימות לאוכלוסיות מיוחדות של עבריינים (נשים, הפרעות נפשיות, תלות בחומרים ממכרים, עברייני מין, וקטינים).

מטרות הקורס:

(1) הערכת הטיפול במערכת הענישה מנקודות מבט תיאורטיות ופרקטיות. (2) פיתוח הבנה של הגישות המרכזיות המשמשות לטיפול קבוצתי ופרטני בעבריינים. (3) הבנת האתגרים בתרגום התיאוריות הטיפוליות לפרקטיקה המנסה לשנות את התנהגות עבריינית. (4) הכרת הגישות המרכזיות לטיפול באוכלוסיות מיוחדות של עבריינים: עברייני מין, קטינים, נשים, מכורים, וחולי נפש.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- (1) סטודנטים יפתחו הבנה של שיטות הערכה והסיווג של עבריינים ויכירו את הבסיס המחקרי של תיאוריות וגישות טיפוליות.
- (2) סטודנטים יכירו את אפשרויות הטיפול הקיימות עבור אוכלוסיות מיוחדות של עבריינים.
- (3) סטודנטים ידעו כיצד יש להטמיע, לפקח ולהעריך התערבויות טיפוליות במערכת הענישה.

דרישות נוכחות (%):

85% (לא יותר משתי היעדרויות מוצדקות)

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה פרונטלית

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- שבוע 1: מבוא – סקירת נושאי הקורס.
- שבוע 2: סקירת גישות טיפוליות – גישה פסיכודינמית/פסיכואנליטית.
- שבוע 3: סקירת גישות טיפוליות – גישה התנהגותית רדיקלית.
- שבוע 4: סקירת גישות טיפוליות – גישות של למידה חברתית.
- שבוע 5: סקירת גישות טיפוליות – גישות קוגניטיביות וקוגניטיביות-התנהגותיות.
- שבוע 6: סקירת גישות טיפוליות – תרפיות משפחתיות.
- שבוע 7: פרקטיקה טיפולית – סיווג והערכה של גורמי סיכון וצרכים טיפוליים.
- שבוע 8: המודל המדעי להשגת התערבות טיפולית אפקטיבית – Model RNR The.
- שבוע 9: מודל החיים הטובים (GLM) – התערבות טיפולית המכוונת לשיפור חיי העבריינין.

-
- שבוע 10: אוכלוסיות מיוחדות – נשים ונערות.
שבוע 11: אוכלוסיות מיוחדות – בעלי הפרעות נפש.
שבוע 12: אוכלוסיות מיוחדות – מכורים לסמים ואלכוהול.
שבוע 13: אוכלוסיות מיוחדות – עברייני מין.
שבוע 14: אוכלוסיות מיוחדות – קטינים.

חומר חובה לקריאה:

- שבוע 1: מבוא – סקירת נושאי הקורס.
- Cullen, F. T. & Gendreau, P. (2000). *Assessing correctional rehabilitation: Policy, practice, and prospects*. In J. Horney (Ed.), *Criminal Justice 2000: Policies, processes, and decisions of the criminal justice system*. Washington, DC: National Institute of Justice, Department of Justice.
- שבוע 2 : סקירת גישות טיפוליות – גישה פסיכודינאמית/ פסיכואנליטית.
- Van Voorhis, P., & Salisbury, E. (2016). *Correctional Counseling and Rehabilitation* (9th edition). New York, NY: Routledge. Chapter 3: *Psychoanalytic therapy*, pp. 41-58.
- שבוע 3: סקירת גישות טיפוליות – גישה התנהגותית רדיקלית.
- Spiegler, M. & Guevremont, D. (2003). *Contemporary Behavior Therapy* (4th edition). Pacific Grove: Brooks Cole. Chapter 6: *Stimulus control and reinforcement therapy*, pp. 113-139.
  - Spiegler, M. & Guevremont, D. (2003). *Contemporary Behavior Therapy* (4th edition). Pacific Grove: Brooks Cole. Chapter 7: *Deceleration behavioral therapy*, pp. 113-139.
- שבוע 4: סקירת גישות טיפוליות – גישות של למידה חברתית.
- Van Voorhis, P., & Salisbury, E. (2016). *Correctional Counseling and Rehabilitation* (9th edition). New York, NY: Routledge. Chapter 8: *Social learning models*, pp. 151-170.
- שבוע 5: סקירת גישות טיפוליות – גישות קוגניטיביות וקוגניטיביות-התנהגותיות.
- Lipsey, M., Chapman, G., & Landenberger, N. (2001). *Cognitive Behavioral Programs for Offenders*. *The Annals, AAPSS*. 578: 144-157.
  - Latessa, E. J. (2006). *Effectiveness of cognitive behavioral interventions for youthful offenders—review of the research*. In B. Glick (ed.). *Cognitive Behavioral Interventions for At-Risk Youth*. Kingston, New Jersey: Civic Research Institute.
- שבוע 6: סקירת גישות טיפוליות – תרפיות משפחתיות.
- Henggeler, S. & Borduin, D. (1990). *Family Therapy & Beyond: A Multisystemic Approach to Treating the Behavior Problems of Children & Adolescents*, Pacific Grove, CA: Brooks/Cole, Ch.1.
- שבוע 7: פרקטיקה טיפולית – סיווג והערכה של גורמי סיכון וצרכים טיפוליים.
- Bonta, J. (1996). *Risk, Needs, Assessment and Treatment*. In A. Harland (ed.), *Choosing Correctional Options that Work: Defining the Demand and Evaluating the Supply* (pp. 18-32). Thousand Oaks, CA: Sage.
- שבוע 8: המודל המדעי להשגת התערבות טיפולית אפקטיבית – Model RNR The
- Ziv, R. (2018). *The Future of Correctional Rehabilitation*. New York, NY: Routledge. Chapter 4: *The principles of effective correctional treatment: Theory and*

technology.

שבוע 9: מודל החיים הטובים (GLM) — התערבות טיפולית המכוונת לשיפור חיי העבריין.

• Ziv, R. (2018). *The Future of Correctional Rehabilitation*. New York, NY: Routledge. Chapter 6: *Building good lives through correctional intervention*.

שבוע 10: אוכלוסיות מיוחדות — נשים ונערות.

• Van Voorhis, P., Wright, E., Salisbury, E., & Bauman, A. (2010). *Women's Risk Factors and their Contributions to Existing Risk/Needs Assessment: The Current Status of a Gender Responsive Assessment*. *Criminal Justice and Behavior*, 37, 261-288.

שבוע 11: אוכלוסיות מיוחדות — בעלי הפרעות נפש.

• Adams, K., & Ferrandino, J. (2008). *Managing Mentally Ill Inmates in Prisons*. *Criminal Justice and Behavior*, 35(8), 913-927.

• Skeem, J. L., Manchack, M. & Peterson, J. P. (2011). *Correctional policy for offenders with mental illness: Creating a new paradigm for recidivism reduction*. *Law and Human Behavior*, 35, 110-126.

שבוע 12: אוכלוסיות מיוחדות — מכורים לסמים ואלכוהול.

• Taxman, F., Perdoni, M., & Harrison, L. (2007). *Drug Treatment Services for Adult Offenders: The State of the State*. *Journal of Substance Abuse Treatment*, 32, 239-254.

• Marlowe, D. (2009). *Evidence-Based Sentencing for Drug Offenders: An Analysis of Prognostic Risks and Criminogenic Needs*. *Chapman Journal of Criminal Justice*, 1(1), 167-201.

שבוע 13: אוכלוסיות מיוחדות — עבריני מין.

• Smith, P., Schweitzer, M., & Ziv, R. (2013). *What works with sex offenders*. In E. J. Latessa, S. J. Listwan, & D. Koetzle (Eds.), *What Works (and Doesn't) in Reducing Recidivism* (pp. 151-163). Waltham, MA: Anderson.

שבוע 14: אוכלוסיות מיוחדות — קטינים.

• Dowden, C. & Andrews, D. A. (1999). *What works in young offender treatment: A meta-analysis*. *Forum on Corrections Research*, 11, 21-24.

חומר לקריאה נוספת:

שבוע 1: מבוא — סקירת נושאי הקורס.

• Bonta, J. & Andrews, D. (2017). *The psychology of criminal conduct (6th ed.)*. New York, NY: Routledge. Chapter 11: *Offender rehabilitation*, pp. 223-241.

שבוע 2: סקירת גישות טיפוליות — גישה פסיכודינאמית/פסיכואנליטית.

• Redl, F. & Toch, H. (1979). *The Psychoanalytic Perspective*. In H. Toch (ed.), *Psychology of Crime and Criminal Justice*. New York, NY: Holt, Rinehart & Winston.

שבוע 3: סקירת גישות טיפוליות — גישה התנהגותית רדיקלית.

• Maletzky, B. (1991). *Treating the Sexual Offender*, Thousand Oaks, CA: Sage, Ch 3-6.

שבוע 4: סקירת גישות טיפוליות — גישות של למידה חברתית.

• Goldstein et al., 1998, *Aggression Replacement Training*.

שבוע 5: סקירת גישות טיפוליות — גישות קוגניטיביות וקוגניטיביות-התנהגותיות.

- Goldstein et al., 1998, *Aggression Replacement Training*.
שבוע 6: סקירת גישות טיפוליות — תרפיות משפחתיות.
- Patterson, G. (1974). *Interventions for Boys with Conduct Problems: Multiple Settings, Treatments, and Criteria*. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 42, 471-481.
שבוע 7: פרקטיקה טיפולית — סיווג והערכה של גורמי סיכון וצרכים טיפוליים.
- Van Voorhis, P., Wright, E., Salisbury, E., & Bauman, A. (2010). *Women's Risk Factors and their Contributions to Existing Risk/Needs Assessment: The Current Status of a Gender Responsive Assessment*. *Criminal Justice and Behavior*, 37, 261-288.
- Model RNR The — שבוע 8: המודל המדעי להשגת התערבות טיפולית אפקטיבית
- Andrews, D. & Bonta, J. (2010). *The Psychology of Criminal Conduct*. Cincinnati, OH: Lexis/Nexis. Chapter 2: *The empirical base of PCC and the RNR model of assessment and crime prevention through human services*, pp. 45-130.
- Gendreau, P., French, S. A., & Gionet, A. (2004). *What works (what doesn't work): The principles of effective correctional treatment*. *Journal of Community Corrections*, 13, 4-6, 27-30..
- Gendreau, P. (1996). *The principles of effective intervention with offenders*. In A. T. Harland (Ed.), *Choosing correctional options that work: Defining the demand and evaluating the supply* (pp. 117-130). Thousand Oaks, CA: Sage.
- שבוע 9: מודל החיים הטובים (GLM) — התערבות טיפולית המכוונת לשיפור חיי העבריין.
- Ward, T., & Maruna, S. (2007). *Rehabilitation: Beyond the risk paradigm*. New York, NY: Routledge.
- Willis, G., Ward, T., & Leveson, J. S. (2014). *The good lives model (GLM): An evaluation of GLM operationalization in North American treatment programs*. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 26, 58-81.
- Willis, G. M., & Ward, T. (2013). *The good lives model: Does it work? Preliminary evidence*. In L. Craig, L. Dixon, & T. Gannon (Eds.), *What works in offender rehabilitation: An evidence-based approach to assessment and treatment* (pp. 305-317). London, UK: Wiley-Blackwell.
- שבוע 10: אוכלוסיות מיוחדות — נשים ונערות.
- Bloom, B., Owen, B., & Covington, S. (2003). *Gender Responsive Strategies: Research, Practice, and Guiding Principles for Women Offenders*. Washington, D.C.: National Institute of Corrections.
- • Hubbard, D. & Matthews, B. (2008). *Reconciling the Differences Between "Gender Responsive" and the "What Works" Literatures to Improve Services for Girls*. *Crime and Delinquency*, 54(2), 225-258.
שבוע 11: אוכלוסיות מיוחדות — בעלי הפרעות נפש.
- Bonner, R. & Vandecreek, L. (2006). *Ethical Decision Making for Correctional Mental Health Providers*. *Criminal Justice and Behavior*, 33, 542-564.
- Lord, E. (2008). *The Challenges of Mentally Ill Female Offenders in Prison*. *Criminal Justice and Behavior*, 35(8), 928-942.
שבוע 12: אוכלוסיות מיוחדות — מכורים לסמים ואלכוהול.
- Pearson, F. & Lipton, D. (1999). *A Meta-Analytic Review of the Effectiveness of Corrections-based Treatments for Drug Abuse*. *Prison Journal*, 79(4), 384-410.
- Kinlock, T., Gordon, M., Schwartz, R., & Grady, K. (2008). *A Study of Methadone*

Maintenance for Male Prisoners: 3-Month Postrelease Outcomes. *Criminal Justice and Behavior*, 35(1), 34-47.

שבוע 13: אוכלוסיות מיוחדות – עברייני מין.

- Hanson, R. Bourgon, G., Helmus, L., & Hodgson, S. (2009). A meta-analysis of the effectiveness of treatment for sexual offenders: Risk, need, and Responsivity. Ottawa, Ont.: Public Safety Canada.

- Mann, R. E., Hanson, R. K., & Thornton, D. (2010). Assessing risk for sexual recidivism: Some proposals on the nature of psychologically meaningful risk factors. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 22(2), 191-217.

שבוע 14: אוכלוסיות מיוחדות – קטינים.

- Lipsey, M. W. (1992). Juvenile delinquency treatment: A meta-analytical inquiry into the variability of effects. In T. Cook, H. Cooper, D. Cordray, H. Hartmann, L. Hedges, R. Light, T. Louis, & F. Mosteller (Eds.), *Meta-analysis for explanation* (pp. 83-127). New York: Russell Sage Foundation.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %

הרצאה 0 %

השתתפות 0 %

הגשת עבודה 80 %

הגשת תרגילים 20 %

הגשת דו"חות 0 %

פרויקט מחקר 0 %

בחנים 0 %

אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

חומר הקריאה יכול להתעדכן במהלך הקורס.